

:: પ્રિસાઈડીંગ ઓફિસરની માર્ગદર્શિકા ::

● મતદાનના આગળ ના દિવસે ડિસ્પેચીંગ સેન્ટર પર ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો.

- સૌપ્રથમ આપનો હુકમ મેળવી આપના મતદાન મથકની ટીમનો સંપર્ક કરવો અને ઝોનલ ઓફિસરનો સંપર્ક કરવો.
- EVM SET(CU, BU) ચેક કરવું. તમામ મશીનના નંબર ચકાસણી કરવા. આપેલ મશીન આપના મતદાન મથક ના જ છે કે કેમ તે ચકાસવું. તમામ મશીન યોગ્ય રીતે સીલબંધ છે કે કેમ તે ચકાસવું. BU ના કેન્ડીડેટ સેક્શનના બટન કેન્ડીડેટ મુજબ માસ્ક કે અનમાસ્ક છે કેમ તે ચકાસવું.
- માર્કકોપી પુરવણી યાદી સહીત ચકાસી લેવી.
- તમામ પ્રકારના સીલ-વિશિષ્ટ ટેગ, ગ્રીન પેપર સીલ, સ્ટ્રીપ સીલ (ABCD), ધાતુનું સીલ, વિશિષ્ટતાદર્શક સિકકો અરોક્ષોસ, ટેન્ડર મતપત્રો વિગેરે આપના મતદાન મથક ના જ છે કે કેમ તે ચકાસવું.
- તમામ પ્રકારના વૈધાનિક અને બિનવૈધાનિક ક્વરોની સંખ્યા ચકાસી લેવી. સાથે તમામ પ્રકારના ફોર્મ્સ ચકાસી લેવા. અન્ય સ્ટેશનરી ચકાસી લેવી.

● મતદાન મથક પર પહોંચ્યા બાદ ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો.

- પ્રિસાઈડીંગ ઓફિસરશ્રીએ તમામ ફોર્મ્સ અને પત્રકો પર અંકમાં માહિતી ભરવાની થતી હોય તે અંગ્રેજી અંકોમાં જ ભરવા અંગેની કાળજી રાખવાની રહેશે.
- ફાળવવામા આવેલ મતદાન મથકની ખરાઈ કરવી. જેમા રૂમ નંબર, મતદાન મથક નંબર ખાસ ચકાસી લેવા. ઉપલબ્ધ ફર્નિચરના ઉપયોગથી મતદાન મથક તૈયાર કરવું અને મતકુટીર બનાવવી. મતકુટીર બનાવતા સમયે BU પર મતદારને હરીફ ઉમેદવાર અને તેના પ્રતીક સ્પષ્ટ દેખાય અને વંચાય તે રીતે પુરતો પ્રકાશ હોવો જોઈએ.
- EVM ના કેબલ્સ યોગ્ય રીતે ગોઠવવા, જેથી કરીને આવતા જતા તે કોઈના પગમાં ભરાઈ નહીં.
- મતદાન મથકમા પોલીંગ ઓફિસરની બેઠક વ્યવસ્થા યોગ્ય રીતે ગોઠવો અને તેની પાછળ મતદાન એજન્ટોની બેઠક વ્યવસ્થા ગોઠવવી. મતદાન મથકમા આવવા-જવા માટે એક જ દરવાજો હોય તો દોરીની મદદથી આવવા-જવાનો રસ્તો બનાવવો. મતદાન મથકમાં રાજકીય પક્ષ કે ફોટા લગાવેલ હોય તો તે દુર કરવા. ૧૦૦ મીટરની ત્રિજયાની ચકાસણી કરી લેવી. પ્રદર્શિત કરવાના તમામ નમુના મતદાન મથકની બહાર ચોટાડવા. મતદાન મથકના મતદાન એજન્ટોનો સંપર્ક કરવો તેમની ઓળખાણ કરી લેવી. મતદાનના દિવસે મોકપોલ સમયે હાજર રહેવા ખાસ સુચના આપવી.
- મતદાનના દિવસે કરવાની થતી કામગીરીની વહેંચણી કરવી.
- તમામ પ્રકારના વૈધાનિક અને બિન વૈધાનિક ક્વરો નામ અને વિગત લખવી. વિશિષ્ટતા દર્શક સિકકો લગાવવો અને તૈયાર કરવા. મતદાર કાપલીઓ તૈયાર કરવી.
- EVM ના જોડાણો કરવા.
- (૧) BU-2 થી BU-1, (2) BU-1 થી CU કેબલનું જોડાણ કલર કોડ મુજબ કરવું.

● મતદાનના દિવસે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો:—

- સૌપ્રથમ મોકપોલ કરવું. મોકપોલમાં ૫૦ મત નાખવા. દરેક હરીફ ઉમેદવારને નોટા સહિત સરખા ભાગે મત આપવા. મહાનગરપાલિકામાં ચોઈસીસ ૪ હોય ૪ મત, ૩ મત, ૨ મત, ૧ મત અને નોટા મત એવી રીતે ચકાસણી કરવી. ત્યારબાદ કલોઝ કરવું. રીઝલ્ટ ચકાસવું અને ત્યારબાદ કલીયર ફરજિયાત કરવું. CU નું ટોટલ બટન દબાવી મત ૦ (શૂન્ય)ની ચકાસણી કરવી. CU ની પાવર સ્વીચ ઓફ કરવી. મોકપોલ પ્રમાણપત્ર તૈયાર કરવું. તેમાં હાજર મતદાન એજન્ટોની સહી લેવી.
- CU નું કનેક્શન દુર કરી CU ને વાસ્તવિક મતદાન માટે સીલ કરવું. સીલીંગ સમયે ગ્રીન પેપર દાખલ કરી રીઝલ્ટ સેક્શનને વિશિષ્ટ ટેગ વડે સીલ કરવું. ત્યારબાદ બહારના ઢાંકણને સરનામાં ટેગ વડે સીલ કરવું અને ત્યારબાદ સ્ટ્રીપસીલ(ABCD) વડે સીલ કરવું.
- CU સાથે BU નું કનેક્શન આપી મતદાન શરૂ થવાના વાસ્તવિક સમયે સમયે સ્વીચ ઓન કરી મતદાન શરૂ કરવું.

- મોકપોલ દરમ્યાન CU, BU માં ખામી સંજાય તો જે બગડે તે એકમ બદલવું અને વાસ્તવિક મતદાન દરમ્યાન CU, BU માં ખામી સંજાય તો આખો સેટ બદલવો. આવાં સમયે નોટા સહિત દરેક હરીફ ઉમેદવારને એક મતથી પ્રતિક મોકપોલ કરી મતદાન શરૂ કરવું.
- દર બે કલાકે થયેલ મતદાનમાં સ્ત્રી અને પુરૂષના આંકડા તૈયાર કરવા. તે ઝોનલ ઓફીસરને ટકાવારી સાથે આપવાના રહેશે. આ આંકડા બે-બે કલાકના અને પ્રોગ્રેસીવ પણ તૈયાર કરવાના રહેશે.
- મતદાન સમયે બનતા બનાવોની નોંધ જે તે સમયે જ પ્રિસાઈડીંગ ઓફીસરની ડાયરીમાં અચુક નોંધવી.

● મતદાનના દિવસે મતદાનના અંતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો :-

- સાંજના ૫.૦૦ કલાકે મતદાન મથકના કેમ્પસમાં લાઈનમાં ઉભેલા છેલ્લાં મતદારથી કાપલી આપવી અને લાઈનમાં ઉભેલા તમામ મતદારોને મતદાન કરવા દેવું.
- મતદાનના અંતે ટોટલ બટન દબાવી મતદાનનાં આંકડા ચકાસવા. CU ના આંકડા સાથે ૧૭-ક ના આંકડા, માર્કકોપીના આંકડા તેમજ મતદાર કાપલીના આંકડા મેળ ખાય છે કે કેમ તેની ચકાસણી કરવી. ત્યારબાદ CU નું કલોઝ બટન મતદાન એજન્ટો અને મતદાન સ્ટાફની હાજરીમાં દબાવી મતદાન કલોઝ કરવું. CU ની સ્વીચ ઓફ કરવી અને કનેક્શન દુર કરવું.
- ૧૭-ક માં છેલ્લા મતદારની નોંધ પછી લાલ પેનથી આડી લીટી કરી તેનો ક્રમ નોંધી પ્રિસાઈડીંગ ઓફીસર અને મતદાન એજન્ટોની અને ૧૭-ક નો હવાલો સંભાળનાર મતદાન અધિકારીની સહી લેવી.
- પ્રિસાઈડીંગ ઓફીસરશ્રીએ મતદાનના અંતે કરવાનો એકરાર ભરવો.
- ૧૭-ખ નોંધાયેલા મતનો હીસાબ ત્રણ નકલમાં ઓરીજનલ તૈયાર કરવો. ત્યારબાદ મતદાન એજન્ટોને ૧૭-ખ ની પ્રમાણિત કરેલી નકલો આપવી અને આપ્યા બદલની તેમની સહીઓ મેળવી લેવી.
- CU, BU નું કેરીંગ બેગમાં સરનામાં ટેગ વડે સીલ કરવું.
- તમામ પ્રકારના વૈધાનિક અને બિન વૈધાનિક કવરોમાં જે તે પત્રકો તૈયાર કરી પેક કરવા. સીલ કરવાના થતા કવરો સીલ કરવા અને ખુલ્લા કવરોને માત્ર ગુંદરથી બંધ કરવા.
- રીસીવીંગ સેન્ટર પ્લાન મુજબ તમામ સાહિત્ય ગોઠવવું અને રીસીવીંગ સેન્ટર પર આવી ટેબલવાર તમામ સાહિત્યની સોંપણી કરવી.
- છેલ્લે ફરજ મુકિતનું પ્રમાણપત્ર મેળવ્યા બાદ જ રીસીવીંગ સેન્ટર ચુંટણી અધિકારીની સુચનાથી છોડવું.

ખાસ મેળવણું કરવા અંગેનું ટેબલ

મતદાર યાદીમાં કરેલ નિશાનીની સંખ્યા	=	મતદાન રજિસ્ટર ૧૭-ક માં નોંધાયેલ	=	મતદાન કાપલીની સંખ્યા	=	CU માં નોંધાયેલ મતો(મતદાર)ની સંખ્યા	+	મતની ના પાડી હોય તેવાં મતદારની સંખ્યા	+	મતદાન રીતનો ભંગ કરેલ હોય તેવાં મતદારની સંખ્યા
--	---	--	---	----------------------------	---	--	---	---	---	---

● સામાન્ય અને વિશિષ્ટ પરિસ્થિતિમાં મતદાન.

સામાન્ય મતદાન ધ્વારા મતદાન	<ul style="list-style-type: none"> – ચુંટણી કાર્ડ કે અન્ય પુરાવા સાથે ઓળખ – ૧૭-ક રજિસ્ટરમાં નોંધ કરવી, સહી કે અંગુઠો લેવો – અન્ય પુરાવા હોય તો ટૂંકુ નામ અને છેલ્લા ચાર આંકડાની નોંધ કરી – ડાબા હાથની પ્રથમ આંગણી પર અવિલોપ્ય શાહીથી નિશાન કરવું, મતદાર કાપલી મેળવવી – CU નો હવાલો સંભાળનારને કાપલી આપવી, નિશાન ચેક કરવું, બેલોટ બટન આપવું – મતકુટીરમાં જઈ મતદાન કરવું. બીપ અવાજ સાંભળવો. મતદાન મથક છોડવું
પડકારેલા કે વાંધો લીધેલ મતદાન ધ્વારા મતદાન	<ul style="list-style-type: none"> – ઓળખવિધિ દરમ્યાન તે વ્યક્તિ મતદાર નથી તેવો એજન્ટ ધ્વારા વાંધો લેવામાં આવે તો રૂ.૨૦/- ફી લઈ પ્રિસાઈડીંગ ઓફિસર ધ્વારા અન્યની મદદ વડે ઓળખ પુરવાર કરવી – જો મતદાર સાચો જણાય તો ફી જપ્ત કરવી અને સામાન્ય મતદારની જેમ મતદાન કરવા દેવું – જો મતદાર ખોટો જણાય તો એજન્ટને ફી પરત આપી મતદારને પોલીસના હવાલે સોંપવો
ઓછી વય ધરાવનાર મતદાર ધ્વારા મતદાન	<ul style="list-style-type: none"> – અધિકારીને મતદાર નાની વયનો લાગે તો વય અંગેનો એકરાર લખાવી મતદાન કરવા દેવું – મતદાર એકરાર કરવાની ના પાડે તો મતદાન કરવા દેવું નહીં – આવાં મતદારોની યાદી ભાગ-૧ અને ભાગ-૨ માં નોંધ કરવી
અંધ અને અશક્તના સાથી ધ્વારા મતદાન	<ul style="list-style-type: none"> – સાથી ૧૮ કે તેથી વધુ વય ધરાવતો હોવો જોઈએ અને એક જ વાર સાથી બની શકે છે. સાથીનું એકરારનામું લખાવવું – ૧૭ ક રજિસ્ટરમાં નોંધ સામે સાથીની સહી લેવી. રિમાર્ક્સમાં સાથી ધ્વારા મતદાન નોંધ કરવી)
મતદાનની ગુપ્તતાનો ભંગ કરનાર કે મતદાનની ના પાડનાર મતદાર ધ્વાર મતદાન	<ul style="list-style-type: none"> – મત ન આપવાનો નિર્ણય કરે તો ૧૭-ક રજિસ્ટરમાં મત આપવાની ના પાડી તેવી નોંધ કરી મતદારની સહી લેવી – છેલ્લો મતદાર હોય તને બેલોટ આપેલ હોય તો CU ની સ્વીચ ઓફ કરી બેલોટ રદ કરવો – મતદાનની ગુપ્તતાનો મતદાર ભંગ કરે તો તેને અટકાવી મતદાન કરવા દેવું નહીં – જો આવાં મતદારની ૧૭-ક રજિસ્ટરમાં નોંધ કરેલી હોય તો રિમાર્ક્સમાં મતદાનની ગુપ્તતાનો ભંગ કરતાં પરવાનગી આપેલ નથી તેવી નોંધ કરવી. મતદારની સહી લેવી. મતદાર કાપલી આપેલ હોય તો રદ કરવી તેમજ ૧૭-ખ નોંધાયેલા મતના હિસાબમાં ગણતરી કરવી
સુપરત કરેલાં મત (ટેન્ડર મત) ધ્વારા મતદાન	<ul style="list-style-type: none"> – અગાઉ કોઈ મતદારના નામે મત આપી ગયેલ હોય અને સાચો મતદાર મત આપવા આવે ત્યારે તેને સુપરત કરેલ મતપત્ર (ટેન્ડર મતપત્ર) આપી મતદાન કરવા દેવું – સુપરત કરેલાં મતપત્રની ૧૭-ક માં ન કરતાં સીધી નમૂનો-૧૪ (પરિશિષ્ટ-૨૨) માં નોંધ કરવી અને મતદારની સહી લેવી. ૧૭-ખ નોંધાયેલા મતના હિસાબમાં ગણતરી કરવી.
PROXY VOTE (પ્રતિનિધિ મત) ધ્વારા મતદાન	<ul style="list-style-type: none"> – ફોજી મતદારો માટે પ્રતિનિધિ ધ્વારા આપવા આવે તો રજિસ્ટરમાં PV લખવું અને આવાં મતદારની ડાબા હાથની વચ્ચેની આંગણી પર અવિલોપ્ય શાહીનું નિશાન કરવું.

મતદાનના દિવસે કોની સહી ક્યાં લેવી તેની માહિતી

મતદાન એજન્ટોની	મતદારની	પ્રથમ પોલીંગ ઓફિસરની	અન્ય પોલીંગ ઓફિસરની
ગ્રીન પેપર સીલમાં	મતદાર રજીસ્ટર ૧૭-ક માં	પ્રિસાઈડીંગની ડાયરીમાં	પ્રિસાઈડીંગની ડાયરીમાં
વિશિષ્ટ કાપલીમાં	તકરારી મતો	માર્ક કોપીમાં	મતદાર સ્વીપમાં મતદાર રજીસ્ટર ૧૭-ક માં
સ્ટ્રીપ સીલ (ABCD)માં	સુપરત મતો નમૂનો-૧૪માં		
સરનામાં ટેગમાં	વય એકરારમાં		
મતદાન એજન્ટ નિમણુક નમૂનો ૮માં	સાથી એકરારમાં		
પ્રિસાઈડીંગ ઓફિસરના એકરારમાં	મતની ના પાડે ત્યારે ૧૭-ક માં		
મોકપોલ પ્રમાણપત્રમાં	રીતનો ભંગ કરે ત્યારે ૧૭-ક માં		
નોંધાયેલ મતનો હિસાબ ૧૭-ખમાં			
તકરારી મતોમાં			
મતદાર રજીસ્ટર ૧૭-ક છેલ્લા પાનામાં			